

**30 г. СДРУЖЕНИЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА РАСТИТЕЛНИ
МАСЛА И ПРЕРАБОТВАТЕЛИ НА МАСЛОДАЙНИ КУЛТУРИ В
БЪЛГАРИЯ**

София 1000, бул. Витоша 47, тел./факс: 02/ 989 24 08 E-mail: sunoil@mb.bia-bg.com ;
WEB: www.sunoil-bg.org

Комисия за защита на
конкуренцията

Вх. № КЗК КЗК-484
19.12.2021 г.

ДОЦ. Д-Р РОСЕН КАРАДИМОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА НА КОНКУРЕНЦИЯТА *р. и*

Относно: Обществено обсъждане на Междинен секторен анализ за представяне на предварителните заключения за състоянието на конкуренцията в сектора на модерната търговия на дребно със селскостопански и бързооборотни хранителни продукти.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КАРАДИМОВ,

Във връзка с общественото обсъждане на Междинен секторен анализ за представяне на предварителните заключения за състоянието на конкуренцията в сектора на модерната търговия на дребно със селскостопански и бързооборотни хранителни продукти, в законоустановения срок, представяме нашето становище по отношение на състоянието и мерките за подобряване на конкурентната среда на българската маслопреработвателна индустрия:

България притежава много добре развита маслопреработвателна индустрия насочена към преработка на регионално отглеждани маслодайни култури (слънчоглед и рапица), и основно към преработка на слънчоглед и производство на слънчогледово олио. Капацитетът за преработка на индустрията от над 4 милиона тона суровина на година превишава около два пъти земеделското производство на България и за запълването му се разчита на внос от околните държави – Украйна, Румъния, Молдова и Сърбия. Предвид на свързаността на пазара на дребно на растително олио с вертикално свързаните пазари – производство на суровини, преработка, търговия на едро и трансгранична търговия, системните проблеми в тези пазари дават отражение върху функционирането на местния пазар на слънчогледово олио за крайни потребители.

Негативни системни фактори на конкурентната среда във вертикално свързаните пазари – производство на суровини, преработка, търговия на едро и трансгранична търговия:

- Системен недостиг на вътрешното производство на суровини спрямо нуждите на преработвателната промишленост – вследствие на лоши климатични условия, намаляване на дела на маслодайните култури в отглежданите земеделски култури и засилен експорт към трети страни

- Наличие на пазарни бариери за внос на слънчоглед от трети страни, в частност Украйна като най-голям производител на слънчоглед в региона, предвид на все още действащия там лицензионен режим за износ на слънчоглед към България, Румъния, Словакия, Унгария и Полша, режим който не се прилага към другите европейски държави. За България се прилага автоматичен лицензионен режим съгласно Приложение 4 към постановление на Министерския Съвет на Украйна

№1481/24.12.2024. Този лицензионен режим се използва от Украинска страна за да спре на практика износа на слънчоглед към България.

- Невъзможността на българските преработватели да си набавят суровина за производство на олио увеличава разпределените производствени разходи на единица продукция, и съответно дава отражение на ценовите равнища на свързания пазар на рафинирано олио на дребно за крайни потребители в България.

- Спекулативно задържане на продажбите на земеделска продукция с цел експортни продажби на външни пазари (основно за трети страни и в частност Турция)

- Износ на маслодайни култури към трети страни, произведени с финансиране от европейски фондове за подпомагане на земеделието, без наличието на пазарни бариери които да насочат тези стоки към българския/европейския пазар. Съответно и загуба на добавена стойност от преработка за българската/европейската икономика и поява на рискове за продоволствената сигурност на България, съответно ЕС.

Възможни мерки за подобряване на конкурентната среда във вертикално свързаните пазари:

- Създаване на зависимост между размера на земеделските субсидии и количеството произведена продукция, както и нейното съответствие по качество с нормите на ЕС, с което ще се подобри конкурентната среда при земеделското производство и ще се стимулира производството на маслодайни култури за преработка в ЕС;

- Обвързване на размера на земеделските субсидии с продажбата на продукцията към преработватели от ЕС, например, чрез създаване на сертификационна система, с което ще се постигне допълнителен вътрешен продукт от преработка и ще се гарантира наличието на стоки за крайно потребление в ЕС;

- Предложение за промяна в единната митническа политика на ЕС, чрез налагане на пазарни бариери (мита) при износа на непреработена земеделска продукция към трети страни, произведена с финансиране от европейски фондове за подпомагане на земеделието и/ или други алтернативни защитни механизми. Следва да се отбележи че Турция, като най-голям вносител на български слънчоглед, прилага несиметрични тарифни политики, като периодично отменя митата за внос на слънчоглед за да увеличи вноса, но запазва митата за внос на олио;

- Взимане на решение на правителствено ниво за постигане на разбирателство с Украйна за излизане на България от действащия автоматичен лицензионен режим за износ на слънчоглед от Украйна, и прилагането на общия безлицензионен режим валиден за останалите държави от ЕС;

В заключение, използвам случая да изкажем своите адмирации към изцяло новия подход на Комисията за защита на конкуренцията за конструктивен диалог с всички участници в агрохранителната верига, с цел за повишаване на конкурентноспособността на българските преработватели.

С уважение,

ЯНИ ЯНЕВ

Председател

*Сдружение на производителите на растителни масла
и преработватели на маслодайни култури в България*